

Asia: VN/10839/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kuntalain ja varainsiirtoverolain 4 §:n muuttamisesta

Alijäämän kattamista ja erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyä koskeva sääntely (110 §, 118 §, 119 §)

Pidättekö ehdotettuja alijäämän kattamista koskevia muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

Koronapandemialla on ollut suuria vaikutuksia kuntien talouteen ja on todennäköistä, että nämä vaikutukset näkyvät vielä useamman vuoden ajan. Vallitsevissa oloissa sääntelyn muutokset mahdollistavat kunnille paremmin pitkän tähtäimen taloudellisen suunnittelun, koska ne edellyttävät kunnalta säännöllisempää talouden seurantaa. Muutokset selkeyttävät nykyistä sääntelyä ja ovat tarkoituksenmukaisia.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyä koskevaan sääntelyyn ehdotetaan velvoitteita toimenpideohjelman käsittelyyn ja raportointivelvollisuuteen liittyen. Pidättekö ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

-

Esityksessä ehdotetaan, että valtiovarainministeriö voisi laissa säädetyin edellytyksin tehdä arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten ja niitä koskevien valtuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi myös uutta arviointimenettelyä käynnistämättä. Pidättekö ehdotusta tarkoituksenmukaisena?

Esitettyjen muutosten myötä erityiseen selvitykseen johtava prosessi todennäköisesti nopeutuisi nykyisestä. Toimenpiteiden sisältö sekä niiden seuranta ja valtiovarainministeriölle tehtävä raportointi on määritelty esityksessä selkeästi. Muutokset ovat näiltä osin tarkoituksenmukaisia.

Kunnan ja kuntayhtymän hallintoa koskeva sääntely (23 §, 42 §, 56 §, 58 §, 90 §)

Esityksessä ehdotetaan, että hallintosääntöön tulee jatkossa ottaa määräykset sopimusten hallinnasta. Pidättekö ehdotusta tarkoituksenmukaisena?

Muutosten myötä kuntien tulisi sisällyttää hallintosääntöön määräykset sopimusten hallinnasta ja valvonnasta. Sopimusten käyttäminen kuntien toiminnassa on lisääntynyt viime vuosina esimerkiksi ostopalveluiden myötä. Ehdotetut muutokset mahdollistavat kunnille paremman riskienhallinnan sopimuksiin liittyen ja ovat tätä myöten tarkoituksenmukaisia.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia johtajasopimuksen hyväksymistä koskevaan sääntelyyn sekä kuntayhtymän perussopimusta koskevaan sääntelyyn (perussopimuksen sisältöä koskevat muutosehdotukset sekä kuntayhtymän toimielinten poliittisen suhteellisuuden vaatimus). Lisäksi ehdotetaan muutoksia aloiteoikeutta koskevaan sääntelyyn. Pidätkö ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

Kunnanhallitus toimii kunnanjohtajaan nähden työnantajaroolissa. Esitetyt muutokset selkeyttävät johtajasopimuksen päätös- ja käsittelyprosessia. On perusteltua, että johtajasopimus viedään tiedoksi myös valtuustolle.

Kuntayhtymän muiden kuin ylintä päätösvaltaa käyttävien toimielinten kokoonpanossa sovellettavan poliittisen suhteellisuuden vaatimuksen lievennyksen voidaan katsoa kehittävän toimielimen muodostamisen prosessia tarkoituksenmukaisella tavalla.

Esityksen mukaan aloiteoikeutta laajennetaan kiinteää omaisuutta omistaville tai hallitseville kunnan jäsenille. Muutoksella on vaikutuksia erityisesti niihin kuntiin, joissa on paljon vapaa-ajan kiinteistöjä, eikä näitä omistavilla tai hallitsevilla henkilöillä ole muuten mahdollisuutta aloitteen tekemiseen. Aloiteoikeuden laajentaminen on tarkoituksenmukainen muutos, koska kuntien toiminnalla voi olla vaikutusta myös tällaisten henkilöiden omaisuuteen.

Sähköistä kokousta koskeva sääntely (99 §, 100 §)

Pidätkö ehdotettuja muutoksia tarkoituksenmukaisina? Miltä osin?

Koronapandemia on lisännyt kuntien tarvetta sähköisille kokouksille. Sähköinen päätöksenteko sekä kokoustaminen tulevat väistämättä lisääntymään tulevaisuudessa myös pandemian jälkeen. Nykyisen lain vaatimusten lieventäminen koskien yhdenvertaista näkö- ja ääniyhteyttä on käytännön järjestelyiden näkökulmasta perusteltua. Muutos on näiltä osin tarkoituksenmukainen. Sähköisissä kokouksissa suljetun lippuäänestyksen järjestäminen vaalisalaisuus turvaten vaatii kunnilta asianmukaisia sähköisiä järjestelmiä ja tähän tulee kunnissa kiinnittää erikseen huomiota.

Ehdotuksessa ei ehdoteta muutoksia sähköistä päätöksentekomenettelyä koskevaan sääntelyyn. Jos kunnassanne/kuntayhtymässänne on käytössä 100 §:n mukainen sähköinen päätöksentekomenettely, onko tätä koskeva sääntely koettu toimivaksi? Ellei, kuinka sääntelyä tulisi kehittää?

Ei lausuttavaa.

Kuntayhtymien rakennejärjestelyjä koskeva sääntely (62 a §, 62 b §)

Voidaanko ehdotettavan kuntayhtymien yhdistymistä ja kuntayhtymän jakautumista koskevan sääntelyn katsoa olevan tarkoituksenmukaista kuntayhtymien tehtävien uudelleenjärjestelyjen toteuttamiseksi?

Ehdotetut pykälät olisivat kuntalaissa kokonaan uusia ja ne luovat säännöksellisen kehikon kuntayhtymien rakennejärjestelyjä varten. Uudet pykälät selkeyttävät kuntayhtymien yhdistymis- sekä jakautumisprosessien läpivientiä ja tätä kautta keventävät niihin sisältyvää hallinnollista taakkaa. Kokonaisuudessaan muutokset selkeyttävät oikeustilaa ja ovat tarkoituksenmukaisia.

Muut huomiot

Muut huomionne lakiesityksestä

Ei muita huomioita.

Pankka Niko
SAK ry - Kasvu ja vaikuttaminen -osasto